

Наше Лемко

РІК III.

Ч. 1 (49)

Львів, 1-го січня 1936

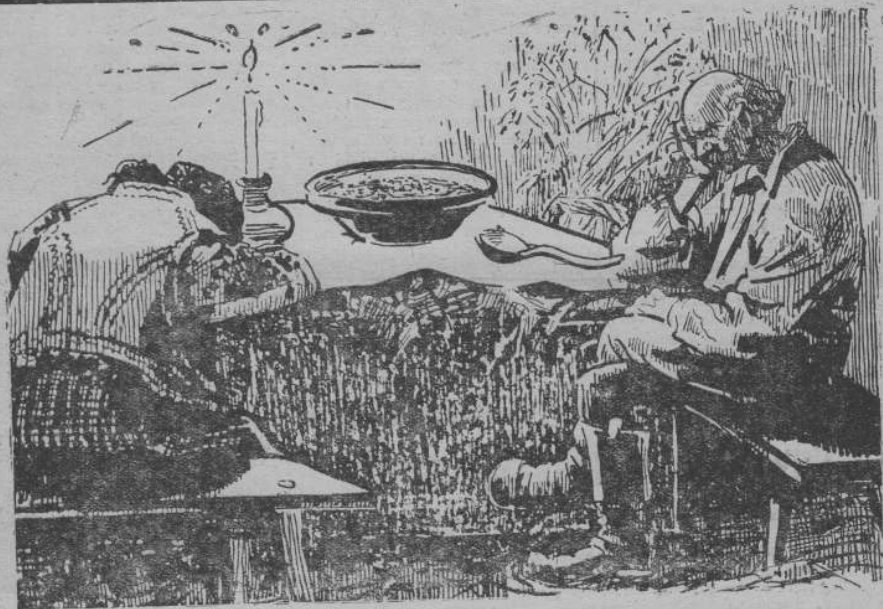
Виходить двічі в місяць

Адреса: Львів, Руска 18. Тель. 257-90
NASZ LEMKO, LWÓW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 вол., Піврічно 1⁸⁰ вол., Четвертично 1— вол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1½ ам. дол. або рівновартість.

Христос Родився: Славіте!

На небі перші майоріють зорі
І віч на землі кидає срібні сіні.
Чарівні лінути, херувимські хорі:
«Христос родився, Славіте!»
Велика радість на цілому світі.

Лише тільки сумом віє в цій хатні.
Застигла на столі святая страва.
І свічка примліває вже за скрині.
В старця печаль дймава,
Вона втирає очі в край рукава.

Чогож це батько скаминів в одні,
Чого невістка вмилася сльозами,
І де подівся той, куди блукає,
Що давніми літами
В Свят-вечір хату звеселяв піснями?

Чи кострубата, незавидна доля
Його загнала гін за океани,
Веліла кинуть рідну стріху й поля,
Іти в краї незнаї
З надією, що може поталанить?

Чи однадушні пориви юнацькі
Казала стати в стрілецькі лави,
Щоби спочити у могилі братській
І дождати заграви
Нових світанків майбутньої слави?

На кобальтовім небі злоті зорі...
Земля вгорулася в неводи сині.
Не чути в хаті многогтонних хорів.
На невисокі стіни
Лягають довгі, примхуваті тіни.

На порозі третього року.

Слово до наших Читачів.

За нами два роки культурної праці. Вони минули скоро й незаметно, навіть не знати коли. Та проте багато довелось прожити за цей час.

До видання нашого часопису ми приступали з переконанням в його конечність, з твердою вірою й постановою, що наші задуми й починання найдуть належний відгук у наших братів Лемків.

І в наших надіях ми не завелися. Появу нашої газетки привітали Лемки ширю й сердечно. Заклик ставати в ряди наших переддлатників відбився широким відгомном не тільки в Галичині, але й за Океаном, в Америці, Канаді, Аргентині та Бразилії.

З кожним днем зростала наша громада, що об'єднана спільною метою нести смолоскип світла й правди під лемківські стріхи, перетворилась в одну велику понадтисячну сім'ю.

Це зрозуміння наших починань утвердило нас ще більше у вірі в слушність нашої справи, — в це, що «Наш Лемко» сповняє велику культурну працю. З тією вірою починаємо третій з чотирьох років видавання нашого часопису.

І ступаючи в той третій рік нашої діяльності, ми, як звичайно, кличемо всіх Українців Лемків не відволікати нам і далі своєї моральної та матеріальної підтримки, прислухувати нам нових перед-

длатників і цим поширювати наш часопис.

З третім роком своєї праці кидаємо клич: **Ні одної сідомної хати без «Нашого Лемка».** Цей клич не тяжкий до здійснення. Його точне виконання лежить таки в руках самих Українців Лемків. Треба тільки, щоб кожний переддлатник «Нашого Лемка» уважав своїм обов'язком і вимогою своєї честі приєднати нам хочби одного нового читача, а скоро число наших переддлатників не то подвоїться, але потроїться.

Також наші Рідні Брати в Америці допоможіть нам вести далі це зачатє діло, переводіть збірки на поширення нашого часопису при всіх нагодах та посилайте на нашу адресу, щоб ми могли точно помістити звіт з Вашої діяльності за Океаном та цим самим підбадьорювати наших Братів у Карпатах, що Ви не забуваєте про Рідні Сторони. Памятаймо всі, що «Наш Лемко» приносить великанські послуги, бо точно поміщує в правдивому навітленню про всі події громадянського життя на Лемківщині.

Тому повторюємо: Нехай у цьому році не буде ні одної української хати, де на столі не було би «Нашого Лемка». «Наш Лемко» під кожну лемківську стріху!

Редакція і Адміністрація.

— 0 —

з дотеперішньої несприятливої умовинами господарського вартує праці — вони цілою холодою пішли назустріч красному завтра. Вони залюбки горнутьсь до освіти, цінять добре виконуюче друковане слово, велику вагу прикладають до суцільної господарської організації й кооператив. Вони раді допомогти своїм братам і бачити село серед найкращих умовин; але покищо таких виборців не багатьох.

І не дивуємося, бо годі скоро добитися цього, що віками в нас занедбане. А наше село на Лемківщині занедбане під кожним оглядом. Не так легко його піднести з цього занепаду та у-здорівити. Тут одніцца небагато дає; до цієї народньої праці треба і мусить прикласти свої руки ціле наше громадянство на Лемківщині.

Нам не відляю сумніватися в наші народні сили, бо збуджений народ — наче розбухана філя — в ім'я великої ідеї для добра нашого народу — здійснює до очайдушних діл.

Знаменє тут ще одне явище, що його не можемо легкодушно поминути. Між нами бачимо сотки наших молодих господарів, що не рішались ще до сі ступити на твердому народньому ґрунті; вони на бездоріжжю. Тому, щоб скріпити ряди ідейних одишнь — треба всіх цих притягнути в народне середовище та заложити до ідейної, поступової праці.

Одночасно не забуваймо, що в цей спосіб скріпимо в народі віру в краще майбутнє та вибудуємо всіх таких, що це сьогодні розводять та розтягують наші боляки, щоб легко горувати над нашими селами. З новим роком ставаймо всі до вибудови наших господарських діянок!

Юліян Тарнович.

Сучасне лемківське село

Мешканців нашого лемківського села сімлю можемо поділити на два рівні табори. У першому таборі знаходяться всі такі наші господарі, що не беруть участі в громадському життю; живуть з дня на день, з року на рік. Ім байдуже все це, що дється поза їхньою хатою, за їхнім загумликом; щоденні турботи, журба про хліб насущний і вдержання своєї стади посідання — перші окончені та підстави їхні вимоги і потреби. Вони не цікавляться подіями поза своєю оборою, хіба що безпосередню торкаються їх хати. Піднести своє господарство, поліпшити свою ріллю господарку — вони попросту не знають, тож з нехитю відносяться до всего, що нове, хоч воно дуже корисне й потрібне; бо їхні домагання обмежуються до того, що з їда правді. Вони живуть — так скажемо — старинним, непоступовим життям, окутанім забобами, віруваннями і різними повір'ями, що їх строго

бережуть і придержують. В парі з цим книжка і часопис не находить доступу до такої хижі. Такі газди доводуються коли-не-коли на торгах, або на сходинах в часі весільних гутірок і на хрестинах — про різні краєві події та сі свята, одначє і це не дуже промовляє до їхньої замкненої душі. Іх бажання: святим спокоєм доживати свого віку; та на це немє ради. Вони навіть не хочуть своїм синам дозволити за своєї життя мішатися до господарки, борони Господи, змінити її на ловий лад. І це саме спричинює в жорстокій спосіб нужду і недолю нашого села.

В провенстві до них — наче на другому бігуні находиться другий поступовий табор. Це молоді люди, що або дома з книжок, часописів, з прикладів у других вірцевих селаз і краях, або такі, надто наблизивши на ласкавців — хоч і батьківських — руках і на службі — пірвали всім зв'язки

НОВОРІЧНІ НАРОДНІ ЛЕМКІВ-СЬКІ ПОБАЖАННЯ.

За тої гори, за високої
Видносьа...
Ходит господарь
По стайничці
Молитьсьа...
Ставят волоцьки во дві рядоньки
Молитьсьа...
А коровиці во дві лавиці
Молитьсьа...
А вам дай, Божи,
Шість здоровля,
Дай жи вам пани господарь
Із зо всім домом
Із милім Богом
Дай жи вам.
В стайниці радисті,
В хижі веселістї,
Весіля в коморі,
Привіток в оборі
Дай Божи!
Помайбі на шестя
На здоровля на тот новий рік.

Поширюйте „Нашого Лемка“

Святий Ветір

Потемніло. На небі зірка з'явилась
І палає, мерехтить...

В лемківській закутній село завору-
шилось —

«Велю» кожний ладить,
Вікна світлом блимають, мороз скри-
пить,

Господар вносить «дїда»,
Господина в «жермаш» свячений вінок;
Святючка йде бесіда.

Згодом гадзидця кутю на стіл ставить.
Всі за стіл посідали,

Гадзид здоров'я рідні бажає,
— Щоб других швидк дїждати!

Добра, щастя, волі, ліпшої долі

Для рідного Народу...

Потім ложку куті в стелю кїдає:

Щоб Бог відвернув шкоду.

І хліб їдять з часником, капусту,

Борщик і бараболі,

Нирогі й закуснвши пампушками,

Кладуть ложки на столі.

А діти скоро ложки позбирали,

Соломою зв'язали,

Хай худобина літом насеться добре,

— Щоб клопоту не мати.

— Щоб кури добре неслись.

На соломі рідня гуртом сідає

І «Бог Предвїчний», «Нова радість
стала»

Весело затягає.

Аж тут нараз «дзень-дзельє» під
вікнами...

То колядники йдуть
З «Вертепом». Тож вони на «Рідну
Школу»

Колядують — хай зайдуть.

Від віків, що року Рїздво Христове

Нагадає нам той час,

Коли то Христос спас нас від неволі,

Лишив надію для нас...

Степан Вархоляк.

Всі підемо по коляді „Рідній Школі“

Вся коляда «Рідній Школі». Як
минулих років, так і цього року
Львівський Вовєв. Уряд видав уже доз-
віл на переведення збірки коляди від
6. січня до 19. січня 1936., а це ре-
скриптом з дня 6. грудня 1935. Ч. Пол.
Б. 27/141/35. Дозволено збирати так
гроші, як і рідні продукти. Тому всі
свідомі, що одержуть збіркові листи,
не повинні відмовитися від цього гра-
жданського обов'язку, та як слід його
виповняти та точно й совісно пере-
ведуть збірку чи то в грошах, чи рід-
них продуктах. По переведенні збірки
негайно зложать так збіркові листи,
як і готівку у Повітовому Кружку
«Рідної Школи» у Сяноці, щоби на
час переслати її до Головної Управи
«Р. Ш.» у Львові. Рівнож всі свідомі
громадянини повинні впливати на своїх
сусїдів, щоб хоч раз у рік причинилися
бодая малим кризовим датком тій «Рід-
ній Школі», яка стільки ширить освіти
та науки у рідній мові так серед шкіль-
них дітей, як і серед достоянчої мо-
лоді. Тому всі радо надаймо датки на
коляду «Рідній Школі»!

Подаємо побажання, що їх треба виго-
лошувати все по переспіванню коляди та
заохочувати наших чесних господарів
до щедрих датків у першу чергу на
«Рідну Школу» та на другі народні
цїлі. Рівнож пригадуємо, щоб всі свят-

кували Свїята без алкоголю, бо аль-
коголь найгірше нищить родичне ща-
стя. Краще книжку купити, або дати
бодая дрібну лепту на культурні по-
треби нашого Українського Народу.

— 0 —

НА ЦЕРКОВ.

«В цю святючню днину,

В цю годину гожу,

Не забудьмо браття,

Про Церквю Божу.

— 0 —

«РІДНІЙ ШКОЛІ»

«Будьте нам здорові,

Як рибки у морі,

Най плыве достаток

У ваші комори!

В цїстю, в гаразі живїть,

Та нам лепти не скупїть, —

Щоб минути всю крамолу,

Дайте грїш на «Рідну Школу!»

— 0 —

НА ДОБРІ ЦІЛІ.

«Ми на тому, любі браття,

Коляду кїчаєм,

Щастя й долі чєму Дому

Всі щиро жєлаєм.

А за коляду візьмемо

Малу нагороду

Не для себе, а на цїлі

Рідного Народу!»

праву явились.

Прикро і сумно, що згаданий
суд не звертає уваги на гр. кат.
і православні свїята (у 23. ч. «На-
шого Лемка» була вже згадка про
те, що суд в Дуклі злегковажив
також свїято Архїст. Михайла, 21.
11. 1935. р., хоч, безперечно, таку
судову поведїнку належить на-
п'ятнувати, але як назвати це, що
свої свїята легковажать самі «пра-
вославні» християни, а між ними й
їхній духовник?

З цього бачимо, що глибоке,
православне переконання лемків
їснує лиш у фантазї варшавської
православної Митрополїї і у фан-
тазї її органу «Слова»!

Чи таких людей можна назвати
вірочучими, які чинно зневажають
своєго духовника, а відтак легко-
важать свої свїята?

АМНЕСТІЙНИЙ ЗАКОН

На основі амнестійного закону у
відношенні до політичних в'язнів — ка-
ри до двох років в'язниці мають бути
звєсім даровані. Кари від одного до
п'ять літ мають бути зменшені на по-
ловину, а від п'ятьох до десятих літ
на третину.

Проект цього амнестійного закону
сойм і сенат поширять і змінять.

— 0 —

ВЕЛИЧАВИЙ ПРАЗНИК

В Куритїбі в Бразилїї відбувся ве-
личавий храмовий празник Пречїстїої
Дїви Марїї. Торжественну Хвалу
Божу відправив при участі великого
згдану народу наш земляк о. Маркіан
Шкіран. В Бразилїї перебуває на емі-
гранції багато наших братів Українцїв-
Лемків, одначе нема там великих га-
раздів. Впрочім, кому сьогодні доб-
ре?...

ЗНЕВАГА СВЯТ.

Недавно православні лемки зі
села Тихані (Коросіванщина) поби-
ли й покарїчили по лицї своєїго
православного батюшку Охничя до
той степені, що згаданий батюшка
мусїв поїхати до лікаря, а справа

опинилась в суді в Дуклі. — На
день 4. 12. 1935. (торжествєнне свя-
то «Входа в храм Пр. Богороди-
ци», і то перед полуднем, визна-
чиє згаданий суд розправу, на яку
завїзав батюшка Охничя і тих
людей, що його побили. Всі на роз-

3 історії Лемківщини

Сянцька Земля.

Історичні задики про наші села.

Оселі, на захід в лінії рік: Ослава — Сян (коло закруту коло Динова) — Склярка (ліва притока Сяну, що вливається коло Динова), належали в другій чвертвині XIV. століття до Сянцької Землі. Ідучи з лінії, від Карпат, на північ, стрічаємо над горішню Ославою, лівою притокою Ослави, недалеко від переходів Бескид і Лупків, село *Радошиці*, одну з рідких осель, що вже в цю добу існували глибоко в горах. Воно опустіло з початком XIV. століття і вдова по Ягайні королева (польська) Софія поручила грамотою з 25 березня 1441. р. осадити нову оселю на полі званім Радошиці «в околиці і землі Сянцькій». Відтак далше на північ, нижче устя Ослави до Ослави, лежить село *Шавне*. Солтиси з Одрехові і кмети зі Шавного заручили 27 травня 1450. р. перед судом в Сяноці за Івана зі Шавного, що він після трьох літ представив перед сянцького старосту своїх братанчиків Пашка і Дашька, які зможуть викупити солтинства в Шавнім і в Радошичах, продати їхнім дядьком Іваню юму — то Максимови. Балзько зі Шавного і Балзько з *Полонної* виручили 15 червня 1433. р. в городським сянцьким суді якогось Фріда з вескі та кайдан. Шавне було оселене на волоським праві. По лівім боці долини Ослави знаходяться села *Поражи* та *Загіре*, що належали в 1449. р. до Івана Стецьковича з *Торнави*. Про Загіре маємо це записку з 28. лютого 1439. р.; тоді то мельники зі Загіря жувалилися перед городським судом в Сяноці, що колишній Жупник Микола і Стецько Торнарський насильно заборонили їм покористуватися тамошнім млином. *Височани* належали спершу до Івана Височанського, що 19. січня 1443. р. записав своїй жінці на половини села 40 марок посагу і стільки-ж віна від себе. Девять літ пізніше, 31. січня 1452. р., Анна Височанська продала «себе село Височани в Сянцькій Окрузі» Іванові Торнарському і браттям Грицькові та Станькові в Морохова за 205 марок і коня. *Карликів* — це мабуть дещо пізніша оселя, що повстала аж в другій половині XV. століття, перед 1483. р. ієма про неї ніякої згадки. З цьогож часу походить також судисне село *Каміне*, першу згадку про щого маємо з 21. травня 1490. р. Між Височанами і Поражем над рікою Ославою лежать ще село *Морохів*, а на північ від нього село *Небещани*. Крім щойно згаданих Грицька та Станька власниками Морохова були ще два брати, Клим і Павло. Із всіх цотирьох вивяз 5. листопада 1435. р. Фридрих з *Ячмарі* перед сянцький суд іза меж між Морохом, Небещанами та *Велополем*. До сього Фридриха належало

Руїни старинного замку в Морохіві. Про події, що відбувалися в давнині у цьому місцеві, буде в дальших числах.

ще село *Ратковця*, на північній захід від Морохова, як це бачимо зі скаргі, яку 19. вересня 1449. р. Гнат з *Гузельова* вніс до сянцького городського суду проти Степана з Ратнавиці. В 1468. р. переведено розмеження між послистими Небещанами, Велополем та Велопольською Водею з одного боку і Морохом та *Морохівською Волею*, теперішню морохівською Завалою, з другого — між Морохом і Поражем та *Чашином* і вписано в сянцький судові книги.

Теперішнє судове містечко *Буківсько* було в XVI. столітті селом і належало до маєтности сянцького судді Миколи Чесика. До сянцьких судових книг вписано 16 серпня 1435. р. акт поділу спадщини між його синів Петра, Івана та Юрія, в котрім за Петром признано села: *Збойська*, *Петрору Волицю*, *Буківсько* і *Загочево* (на схід від Ослави); за це Петро зрікся всіх належностей до маєтности *Ноботанець* або *Березово*. Гранцею Буківська від села *Великий Вислок* над горішнім Вислоком признали хребет *Буковицю* (ліс).

(Дальше буде).

ПАМ'ЯТАЙ ДЕНЬ СВЯТИХ СВЯТКУВАТИ.

Попередніми роками деякі згосподнінові завели у нас на Лемківщині православя. Тепер ім ця штука вже не вдається, хоч ще їздять з батюшками, тому деякі тепер знов чинились вищої штуки. Вони хочуть це ту побожність, яка в людях лишилась, знищити зовсім.

Ото довідуюся, і се зрештою оглошують в кришницькім «Лемку», що деякі господнінове в неділі до полудня, підчас Служби Божой улажудють різні свої збори в Горлицях, щоб в той спосіб вітязнути людей від Служби Божой по селах. І вибирати не лише звичайну неділю, але на радягь самого

діввола вибирати такі окремі неділі, в які і випадють великі свята. Приміром: в неділю 27. жовтня м. р. на празник Христа-Царя, вони перед полуднем в Горлицях урядили збори бурси, на які мали явитись і селяни. В неділю 22. грудня м. р., коли винало велике свято Непорочне-Защити Пр. Д. Марії також оголосили збори в Горлицях «Лемко-Союз».

І то зявно в газеті оглошують і не соромляться того. Спеціально в неділі і то — де є свято рівночасно урядують, бо хочуть селая по селах через се вітязнути від Служби Божой. Якщо не хотілиби людей вітязати від Служби Божой, то урядувалиб такі збори в будній день, голownie у виторки, коли наші селяни є масою на торзі в Горлицях.

Видко, що їм про се не ходять, щоб було багато людей, лиш нарочит, щоб неділю окверкити і збесчестити.

Господарі Лемки! Не дайте собі і не позволяте на будуче, щоб Вас вітязали в той спосіб від Служби Божой! Не позволяте, щоб свої господнінові збесчестували свята на будуче, у такі дні, ані одні не їздять на такі збори, щоб опускати Службу Божу.

Принімаючи на такі збори має бурса в Горлицях, де вивозувались наші діти, котрим тим гіршесть Пам'ятайте, що Христос сказав, що ніщо булоб такмоу, що гіршесть діти, щоб привязав собі млиновий камінь до шиї і ввійшов в море. Убо спмагає таку бурсу, що підчас Служби Божой дає сало на збори, а навіть сама такі збори урядую, щоб селаяне зі злом. Так вчить релігія. Пам'ятайте про це! Се вже навіть чужі завважили, бо бачите, що з бурси одного професора перенесли до іншого міста, а другому в гірничій в Горлицях не дали посади, хоч за ним була делегация просити аж до Кракова, і то залармо.

Браття селяни! Не дайте себе водити за ніс і сміятися з інших релігійних і християнських обовязків, бо навіть жити в себе такою цілою не роблять, хоч і не християни вони!

(Гайда).

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ І ВЕСЕЛИХ СВЯТ.

Хвальній Редакції «Нашого Лемка».

З нагоди вступлення «Нашого Лемка» в третій рік існування, Воробличани переддзятниками і членами «Сільського Господаря», блажуют «Нашому Лемкові».

«Народний Справі» та другим В-зам «Української Преси» найкращих успіхів і веселих Свят Різдва Христового.

Також Братям Жертводавцям за океаном бажаємо веселих і щасливих Свят та нових сил до праці з Новим Роком! Дай Боже усім нам дочекати кращої долі!

Воробличани.

НИНІ РОЖДЕСТВО БОЖОГО ДИТЯТИ.

(На луку «Бог оя раждає, хто-ж Го молає знати».)

Нині Рождество Божого Дитяти,
Брата Вкраїнці йдуть Його витати:

- (2) Тутки Лемки співають,
Подоляки іграють
Водник шось міркує,
Бойко легко танцює,
Полтавець плясас,
Гуцул тримбаєс:
Тра-ра, тра-ра, тра-ра,
тра-ра-ра!

Чути довкола лобі жарті сміхи,
Ісус маленький в ручки бо з утіхи.

- (2) Тутки Лемки співають,
Подоляки іграють
Водник шось міркує,
Бойко легко танцює,
Полтавець плясас,
Гуцул тримбаєс:
Тра-ра, тра-ра, тра-ра,
тра-ра-ра!

Грають, співають українські села,
Щоб та Дитина була все весела:

- (2) Тутки Лемки співають,
Подоляки іграють... (і так далі)
Щоб те Дитятко ширю нас любило,
Ми Його нині забавимо мило:
(2) Тутки Лемки співають,
Подоляки іграють... (і так далі)

Бо ця Дитина, то вам Бог правдивий,
Кого полюбить, той буде щасливий.

- (2) Тутки Лемки співають,
Подоляки іграють... (і так далі)
Маленький Христе, бався разом
з нами,

Із Іваськами тай із Михаськами!

- (2) Тутки Лемки співають,
Подоляки іграють... (і так далі)
Любий Ісусе, мило д'нам всталися!
В кожій потребі за нас заступися!
(2) Тутки Лемки співають,
Подоляки іграють,
Водник шось міркує,
Бойко легко танцює,
Полтавець плясас,
Гуцул тримбаєс:
Тра-ра, тра-ра, тра-ра,
тра-ра-ра!

Господарсько-освітній курс у Колодній. Зачуваємо, що заходом і коштом Кружка «Рідної Школи» у Сяноці відбувається 6-ти тижневий господарсько-освітній курс у Колодній. Курс цей буде поділений на 2 часті. Перед початком буде відбуватися навчання трикоштарства (роблення рукавиць, сестерів, пончів) та вишиваня. По кожному будуть щодня відбуватися різні виходи на господарські, освітні та інші теми подібні теми. Побажаним було би, щоб як найбільше число молоді обох полів скористало з цього. Отворення цього курсу відбулося дня 22. грудня 1935 р. Подробіці з цього курсу подамо у слідуєчій хроніці.

Хто є найтяжчим ворогом нашого села?

Усі комуністичні процеси, що досі були в Польщі, названо виказали, що комунізм поширюють майже виключно жида. Вони ловлять на свої сіті не-свідомих людей по наших селах. Жида хочуть підорвати всіми можливими способами моральне життя нашого села, намовляють необачних і зату-манених «обіцяним райом» до викидання святих образів з наших хат і розсилають вістки, щоб нарід відвертає від духовенства і святої Церкви. Вони знають, що одинока наша Церква держить наших людей при вірі, при правді, в одності, тому в першу чергу повели наступ проти нашого українського Духовенства, відумулючи на його різні брехні і клевети.

Жида, як бачимо, є не тільки нашим економічним, але й політичним ворогом, бо вони ведуть під комуністичними гаслами розкладову роботу серед нашого народу. Ми вже пераз писали, щоб вистерігатися — жида-ських пророків, що грубі гроші заробляють на нерозважності деяких наших нерозумних сільських одиницях, — що

пересторогу ще раз повторюємо, щоб відчахнутися від жида-ської гидкої роботи, бо інакше жида заведуть наш нарід у пропасть.

Погляньте всі, хто від віку затроює наші села палюнками, етерами, шпіри-таєм?

У чії руки переходить народне на-бавне? Чи мало це цієї кривди, що П жида роблять нашому господареві, на кожному кроці лихого, визиском, шах-райством?

Широ радимо селянам призадуматися над цим болючим питанням і організуватися в культурні народньо-господарські товариства і кружки та спільно радити над кращими обстан-нами нашого села. В першу чергу подбати, щоб ця — якщо так назвемо визвольна економічна праця творила ідеї, чесні та солідні осередки го-сподарського життя та ніколи не пере-ходила поза межі, бо перевага все лишається по стороні культурного — ним самим сильнішого.

Але до такої праці треба приєднати всіх господарів у кожному лемківсь-кому селі.

Загальні збори Читальні «Про-світа» в Сторожах Великих. По дея-ким проспанім довшим часі — відбу-лися вкінці загальні збори Читальні «Просвіта» в Сторожах Великих. Про-свідченням, що за звітовий час ні-чого не вчинено, вибрано новий Виділ з головою о. деканом І. Цегеликом. Сподіємося, що новий Виділ доложити вських старань та якслід поповрадити вперед культ.-освітню працю в селі, а літом 1936. року заложити дитячий садок, беручи собі за примір загутін-ську Читальню «Просвітні». Новому Виділові бажаємо як найкращих успі-хів.

Курс для неграмотних. Заходом Кружка «Рідної Школи» у Сяноці зор-ганізовано для членів Братства Апост. Молитви у Сяноці курс для неграмот-них. Дня 15. грудня 1935. відбулося відкриття цього курсу. Курс відкрив відповідною промовою Голова Кружка Др. Вагчицький. Курс відбувається 2 рази у тиждень. Проводить його учит. М. Кішівна.

Водопроводи у Сяноці. Врешті і Сянік небаром буде мати здорову воду. Найголовніші праці вже покін-чено, а саме побудовано 5 керниць над Сяном у Трєпчі коло Сянока, котрі мають забезпечити Сянік у воду, побу-довано там відповідні будинки на при-міщення машин, на мешкання, тощо; вибудовано на горі у мійським парку великий збірник на воду, відки буде вода розподітись по цілим місті. Дале-ше переведено рури з Трєпчі аж до

збірника, як рівнож покрито місто ці-лою сіткою підземних рур, направле-но вуличні керниць-крани (котрих має бути понад 30). Тепер якраз допро-ваджують електричний струм до Трєп-чі. З початком січня мають поставити машини, які будуть передавати воду аж до Сянока (3 і пів км.), у січні та лютті 1936. року мають відбуватися проби з допровадженням води до мі-ста, так, що з весною сяніцькі гро-мадяни будуть вже пити чисту, здоро-ву, фільтровану воду. Може аж тоді всякі тифи будуть оминати Сянік, та не заберуть уже стільки жертв, що весною 1935. року.

Звільнення о. Д. Кузьмінського від обвинувачення за проступок арт. 6 закону про збори. Сяніцький Заміснений Виділ Окружного Суду у Яслі на розправі дня 13. грудня 1935. звільнив від вини й кари о. Д. Кузь-мінського, б. пароха у Межгороді від обвинувачення за проступок з арт. 6 закона о зборах. Акт обвин. закидав о. Кузьмінському, що він, мую заві-щення діяльності Читальні «Просві-ти» у Межгороді урядив збори чле-нів завішеної Читальні. Однак на роз-праві виявилось, що скликані збори — були те сходили Братства Апост. Молитви, яке в Межгороді існувало вже від кількох літ. Боронив адвокат др. Вагчицький.

ЧИ ВИ ВЖЕ ПЕРЕДПЛАТИЛИ «НАШОГО ЛЕМКА»?

Берім собі примір від других

(Надсилає стаття від нашої кореспондентки і передплатниці з Франції).

Передумовиною кращого господарського життя Французів — це їхня пляновість. Французький рільник провадить свою господарку з олівцем в руці. При кіпці кожного господарського року він робить точні обчислення та помічує, які рілля приносять йому доходи; чи вшлячується сіяти, або занехати цей або другий рід збіжжя, чи побилизити, або зменшити число годованих домашніх тварин, або перейти негайно на другу кориснішу галузь рільної господарки. Така пляновість, де кожний сотик записаний по сторони приходів і розходів, уможливає рільникам річливо побилизувати свій стан посідання, наводять їх до кращого зукиткування господарських плодів; навіть малоземельний Француз краще забезпечений, як наш «обшариник». Далшим покажчиком небуденного французького уровня на полі рільничого поступу це її обставина, що Француз належно зорганізований у всіх галузях годівельного, промислового та торговельного життя. Його завдання вигодувати, або виробувати відповідної якості збіжжя, городовина та другого господарського добра, але збутом він вже не журиться. Там немає посередників, бо Француз-хлібороб все точно і постійно знає, що діється в світі. За нього думає і борється його рільничя організація, що захоплює всіх членів перед низьким і спекуляційно-міських посередників. Рільничі продукти і виробляють простою дорогою від господаря до рук споживачого; тому така ціна за рільні плоди є рівною з ціною фабричних виробів. Француз-селянин ніколи не продає ani не купує нічого на око, лише все збуває на вагу, тому продукту високоякісної плоди. Одначе найважливішою обставиною розвитку рільничого життя — це належна оцінка землі та підхід до її заступування.

«Ліж вам насущний» — оце слова, що про них кожний мішучу-Француз знає і тому високо поважає рільництво, бо рільництво є підставою кожної держави. За це рільники почувались громадянами першої класи, вони сидять союзу завдання і призначення. Кожний рільник читає всі свої рільничі фахові часописи, журнали, досконало орієнтується в громадянському житті, зокрема в господарсько-промисловій і торговельній відносинах.

Він не робить ніколи нових госпо-

дарських полішень, поки на спільних зборах загал рільників одностайно не вирішить окремі постанови, що вона корисна і принесе бажані доходи хліборобам.

Щіле господарське життя — це наче одна велика клітина, або машина, де всі ділянки точно поділені, злучені, впорядковані, та згуртовані в господарських товариствах, союзах, кружках, кооперативах.

Як оповідає Французів, що деякі наші господарі в горах засівають десять і більше моргів ріллі та не мають подостатком хліба і паші, Француз-хлібороб гнівається, що пошнваємо його в дураки.

— Як це можливе — каже — щоб на 10 моргах поля хліба не ставало? Видко, що у вас так господарять, як тут це перед 200 роками господаріци, або може ніхто не читає ani рільничих книжок, ani корисних рільничих програм, часописів.

Якщо знову Француз вчитяє у своїй пресі, що в нас за один господарський плуг треба аж 276 кг. жита, тоді кричить, що ми не знаємо себе борошнети, побиватися за належні права й організуватися в одноцілні національні гуртки-товариства за спільну господарську долю.

З цього короткого перегляду бачимо, як далеко ми відстали від других — щоправда державних — рільників, та це тому, що дуже чомусь тяжко і нерадо вибуваємося старечих недоцілних способів господарки; наш загал — або більша часть селян не читає своїх газет, не є зорганізовані, та через це використовувана і понижувана. Це повинно вказати нашим господарям правдивий шлях, бо щераз кажемо, що рільництво є підставою розвитку й життя кожного краю.

Мирон Т-вич.

ВИКОРИСТОВУЙМО ШКІРУ НА ВІВІВНИЙ УЖИТОК!

По наших селах господарі нераз за безцін продають жидам шкіри, або худобину. Коли б так порахувати, то нераз господар краще вибиде, коли наприклад теля замість за безцін продавати, зужие його сам. Буде мати мясо на страду і шкіру на чоботи та не муситиме ходити босий.

Маємо вже кілька українських гарбарень всяких шкір. Одною та-

кою доброю гарбарнею є кооперативна гарбарня в Яворові. Ця гарбарня виробляє добрий рід юхтів та римарських шкур. Юхт іде на чоботи (головно пришиви) для села. З римарських шкур блянк і сирівцеві служать до дальшого виробу упряжі, пасів до господарських машин і млинів, на батоги, ремінці до черевик, паски і т. п. Хромовий сирінець, що також можна випирати в згаданій гарбарні, виробляють на спортове приладдя, як вязання до лешат, футболівки, плащі до мячів, тощо.

Сам спосіб пересилки до виправи звсім простий. На найближчій станції за 10 гр. купується фрахт (звичайної пересилки), адресується до «Гарбарні» в Яворові й оплачується перевіз. Найпрактичніше опанувати шкіру старим міхом-деркою. По виправленню «Гарбарня» власним коштом відішле товар власникові та за виправу числить ва 1 кг. юхту 2 зл., за 1 кг. блянку 175, 1 кг. сирівцю 1.10, хромового сирівцю за 1 кг 3 зл.

Гарбунок юхтової і блянкової шкіри триває до 4-ох місяців. Звичайно шкура з корови дає 4.5—7 кг. юхту. Розчисляється приблизно так, що зі сировини (в свіжому стані по насолненні) виходить 3.3—3.5 кг. на 1 кг. юхту, 3 кг. на 1 кг. блянку і сирівцю. Грубшу сировину з юрків і бугаїв виправляється на римарські шкіри і ходакові, тонші вагою до 20 кг. на юхт і бокс. З кіньських шкур найпрактичніше виробляти футурки, декоди можна і бокси, — з телячих бокси. З успіхом гарбується шкіри з псів на бокс і з вюлосом на футерка, але вони видержують транспорт лише при більшій кількості.

Радимо нашим селянам як найближче користати з цієї гарбарні.

Також добре буде, замість «гладити» за безцін вівці і барани, різати їх на мясо і кожушки. Не будете тоді видавати останній сотик за лиху міську таланду — гераки, райгузи, куртаки, що ні жмійки клочка не варта!

Вівці треба в кожному повіті подбати, щоб бодай один наш господарський син пішов на науку до такої гарбарні та навчився виправляти шкіру. Відтак в кожному повітовім господарським осередку заснувати кооперативні гарбарні — то поправді дуже важна розвязка пекучого лемківського безоброття.

ВИВІЗ ДЕРЕВА.

Часописи подають авідомлення, що за 1935. рік вивезено за границю дерева на 140 мільонів злотих. А наш селянин як бідувач так дальше бідувє.

БЕЗХАРАКТЕРНІСТЬ!

Ми вже нераз в «Нашім Лемку» писали що деякі «господиносе» хотіли би світити свічку Богу й огарок чорту. Іх болить серце за православ'ямі і батюшками, а тут часом вдають зі себе греко-католиків і кадять ап. Адміністраторові, якому зі сіл в неділі відтягають людей від служби Божої на вські збори до міста. Який їх характер, то знов показали в останніх часах. В криницькім «Лемку» ч. 46 (81) з 6. грудня пишуть таке: «Основатели Шавника походят з Сербии (Миланчичи). Вони принесли православну віру, а гнетуча унія змусила их отречи ся своей віри».

Хто знає історію, той знає, що унія нікого не змушувала до нічого, лише православне змушувало виречися своєї віри. Так було на Холмщині та Підляшшю, де москалі унітів розстрілювали, різали, або висилали на Сибір, хто не вирікся своєї грек-кат. віри. Рівнож кожний признає, що «писакси» криницького «Лемка» є уніятими (грек-кат.) і тому на свою віру не повинні говорити «гнетуча унія»; таке можуть писати лише такі люди, що йдуть разом з комуністами. Зрештою ціла їх робота підля і нічим не уступає большевицьким жидам.

Так було в 46 (81) числі «Лемка». Зараз в слідуючім 47 (82) числі з 12. грудня ц. р. помістили фотографію, на якій видно двох священників «гнетучої унії» і кількох людей, а всі вони мають віру «гнетучої унії». Так виглядає «стойкий» характер тих, що таке пишуть в «Лемку»! Дивуємося тим двом священникам з «гнетучої унії», що вони дозволили своєю фотографію помістити в такий газеті. Як також не можемо цього зрозуміти, що ап. Адміністратор — вірить цим криницьким юдам і хоче, щоб нарід відосився до його наук з побожністю!

Член св. Унії.

НЕ БУДЕ ПОСЕРЕДНИКІВ.

Закуп безрогів на вивіз будуть провадити вивозів підприємства. Ці фірми купують на окремих згонах безрого прямо від господарів. Ціни, обовязуючі від 1. січня ц. р. є слідуючі: за 1 кг. живої ваги за свині при вазі 100 до 130 кг. платять по 70 до 80 грошів, 80 до 90 гр. за 1 кг. живої ваги, за шукки ваги 130 до 165 кг. Ціни обовязують без жадних потручень і вагових заокруглень. Господарі повинні також домагати знесеня торгових оплат і за візд до міста.

ЛЕМКІВСЬКА КОЛЯДА.

А долов мі долов — там долов далечю,
Оре мі там, оре убогий селячко.
В єдиним кінші оре, а на другим сіє,
В середині му пшеничка стріє,
І там ішла коло нікою то Свята Пречиста,
Нєсла на рученьях Ісус Пана Христа!
— Дай ті Пан Біг щастя убогий селячко.
І ще ті даст ліпше: Будут м'я доганяті жиди і жидівкі і жидівські дівкі,
Будут ся ти звидуваті, чи тадіє не ішла Дєжка Нєвіста.
— Ішла Она, ішла, кой я на тото орав, што тепер буду зберав.
Жиди собі стали, радонькі радті; коли же то було, кет то іщи в лоні, а юк того нікто нігда не догоніт.
Перешла, перешла за малу грочку,
Ішла собі, ішла під дрібно лісочку.
Рученькам спочітї, Сина перевітї.
Там ся Ій кланяю Буча і корія І вишкто створія.
Лем ся не кланяла нещасна трепота, Бодай се трепала до суду судного.
Лем ся Ій не кланяла пекуща крошїва, Бодайсе пека до суду судного, до віка вічного.
(Село Чорне, коло Горлиць).

ЗАТРОЄННЯ АЛЬГОЛЕМ.

В селі Шкло б. Яворова відбувалося весілля в хаті В. Копуса. Гості менше їли, зате більше пили. Горляка була приладжена з денатурового спирту, або шпирітаї. Один з гостей, 40-літній Михайло Свобода випив не менше, як 26 чарок, цього свинства денатуру і на місці помер. Другий 23-літній Андрій Козак, випив 18 чарок і після цього впав без тямї. Закликаю лікаря. І лікар ствердив, що Козак втратив вір.

ТАЙНА ГОРАЛЬНА НА ЦВИНТАРІ.

Погранична сторожа відкрива в Лонцу, повіт Новий Санч, в трупарни на цвинтарі тайну горальню. Оснував її та вів грабар, Алджей Кутка при помочі якогось Тока-жа.

ОСТАННІЙ ПРИВІТ УКРАЇНІ

Іх було двадцять сімох: обдартих, босих, окривалених, до краю виснажених, але гордих.

Іх непокоїла думка про Україну, але ані хвилинні не думали вони про себе.

Іх провадили скзованих, полонених, виставлених на обиди, наругу й насмішки товни, але нездомних.

Не зрадили вони золотого-блакитних прапорів, не схилили лицарського чола перед наїздником, не зігнули по рабськи спини, бе не знали, що це таке покора. Не впали на коліна, не просили життя, пощадї, помилування. І хоч заздріли вони внутрі помордованим братам, що не зазнали сорому поїону, а проте назовні того не зраджували. Ворогам слали вони блиском своїх очей погороду.

Гей, Олексю, — нашим рідним це не світило сонце волі! А ти вивіся ним, півнів — захоплювався.

І вже не буде мотти далі своєю жертвию впливати на хід надій — не буде жити підком тих мільйонів, які радитимуть спільними radoщами і сумувати спільним горем. Радість чи сум? Біль чи щастя — судились Батьківщині на найближчій мету? Виграє народ, що вже колись у славі володів — чи буде знову в пониженні терпїти. Ось були нерозенні питання, якими жив молодий Стрілець Олексю, учень б. гімн., ідучи на смерть! Оскільки легше було би йому вмирати, якби то так певність, що Україна «струсне Кавказ, вперечється Бєсикдм і Чорним морем покотить гомін Волі».

Якби... Дійшли на місце. Станули в ряді. І була хвилина, яка лучається раз на десятки літ: Олексю сильним голосом зачинає: «Ще не вмерла»...

І підхоплюють товариші й пісня могутнє й котяться як крилатий виступ кращого завтра по цілій Україні, складає покліт у Києві й доходить аж до рідних сторін Олексю

Голосна сальва заглушує слова співу. Скошеним квітом падають останні герої на ту землю, який клялися в останню мінуту добути свободу, віддати душу й тіло.

А приблизно за два й пів місяця ховали героїв з почестями у Києві. За домовинани йшли: посмучені матері, німі в їхньому болу батьки, суджені, родина, близькі. Лише за домовиною Олексю не було сваяків. Але за нею поступало 26 тїней розстріляних із ним юнаків. Але за нею... йшла ціла побідна Україна!

І взяли други-жовняри на дужі рамена домонину й аложкині її у спільну братську могилу, у ту «другу свєту для кожного українця могилу», з якої видно і Дніпро і Круці! А потім знову розлилось море крові...

Колись і сьогодні в Перегримці

Гарно опрацьована відповідь на наш квестіонар.

Лемківське село Перегримка, одне з старіших сіл на Лемківщині, położone в ясельському повіті, при горістні, що веде зі Жмигорода до Горлиць. Через село пливе малий потічок Дикий, або Пахничка. Від подудавої сторони села є прегарні зелені верхи гір. В тих гористих лісах є джерела нафти дотепер не використані і сильні джерела лічничо-сірчані, які є сильніші від джерел купелевого закладу в недалекому селі Вапешні, горлицького повіту. Шкода, що селяни самі не використали цих сірчанних джерел, так як у Вапешні, та навіть їх продали недавно в польській руці. Чому наш Іван бідний? Бо незрозумівний!

Село Перегримка є дуже давнє. Перша історична згадка про Перегримку знаходиться в старинних актах під роком 1450, де гадується про якогось чоловіка назвиськом «Проч». Назвисько, як бачимо, є чисто наше. Один історик називає село не Перегримка, але «Перегримівка». В давніх часах в лісі був замок старинного роду вельмож Мишиків. З того роду Марина Мишиок була навіть віддана за московським лекарем Дмитром Самозвасцем, і во їй в тушній церкві остала гарна пам'ятка. Марина Мишиок, а зглядю її отечь Юрій-Вандалін Мишиок, подарував для церкви два старинні феюни в 1605 р., які взяли з царської скарбниці в Москві за Кремлю. Один феюн є чорний — до похорону, вишнваний золотом, а другий зелений. Оба дуже коштовні і за старинності, тому перед війною краківська Академія Наук давала за ці феюни великі суми, однак люди не згодились, і не продали. Належить згадати, що жертводавці Мишики були великі багатирі, їхні добра сягали від Самбора по Дуклянщину і Ясельщину.

З гарних річей в церкві є тепер теж чорна плашанина, грубо вибита сріблом, яку купили наші емігранти в Америці і тут прислали. Зі старинних пам'яток є перед церквою каміна кропильниця сільського виробу, яку зробив, як свідчить напис на ній в латинській мові, Антоній Гьютко в 1603 році.

В тушній околиці по селянських хатах знаходяться звичайно столи, в яких цілий верх, це одна каміна плита. Такий великий стіл з одною каміною плитою є і на приходстві в кухні в Перегримці. Стіл старий, бо на ньому є вибита дата 1636 року.

Належить згадати, що в тушній церкві св. Арх. Михаїла з 1870 р. було перед війною багато старинних образів, зі старинної попередньої церкви, які вислали на виставу до Львова до Ставропільського Інституту. Під

час війни ці образи вивезли москалі зі Львова разом з іншими вгліб Росії. По війні большевики віддали ці виставу старинних образів, та наш учений Др. Свенціцький їх привіз — одначе на жадання пароха, Ставропільського до сьогодні їх не віддали.

Перед війною гарно відмалювано тушешу церкву, знову-ж при віднові наїшли малюрі один образ, який — висказали — походить з X або XI віку. Виходило би, що Перегримка, це одне із найстаріших сіл на Лемківщині.

Село знає з великих вітрів, що тут віють часто від осені аж до весни. За закуплення від панщини село заплачуло 16.102 зл.

Парохією правив довгі літа старинний шляхетський рід священників Мишківських. Парохом був тут дід син, і тепер є внук — о. Маріян Мишківський, чоловік дуже товариської і веселої вдачі. Тут уродився і теперішній професор Богословської Академії у Львові о. *Тит Мишківський*. В селі живе ще одна старушка, що ще відробляла панщину. Є в селі теж один здібний газда, що навіть собі запровадив в стіні водопровід і електрику та зробив, як кажуть, деревляний годинник.

Хоч село має славу мнушувини, однак тепер (на жалі!) має сумну дійсність. Ще в 1926 році один господар, по повероті з Америки завоїв тут сектанство, яке страшно розідає село. І хоч теперішній парох про-

Деревяна церква в селі Перегримка, біля Жмигорода, зб. 1870 р.

довж дев'ятох літ вже два рази уряджував св. Мсією, але це мало помагає, бо сектарів помирає хтось інший і дуже сильний. Наша інтелігенція каже сумно, що Перегримку завзявся хтось винародовити і її мабуть і винародовить. Чоловік, який завів тут сектанство і наробив тут стільки зла, помер нагло і сумно в літі 1935 р. Вже за життя його Божа кара стрінула.

Кожний, що шкодить нашій греко-католицькій Церкві, цей тимсамим помагає винародовлювати наш нарід і помагає чужим; на це наочним доказом була та буде нещаслива Перегримка.

За о. В. С. і особистими спостереженнями написав М. К.

Загальні збори Районової Молочарні у Сяюці. Дня 11. 12. 1935 відбулися у Сяюці загальні збори новообраної Районової Молочарної кооперативи з обм. відп. удаіам у Сяюці. На деннім порядку був звіт з організаційно-технічної підготовки Районової Молочарної до її урухомлення. Звіт зложив інсп. М. С. Демсюк. Досі потрібні приготували в цілі урухомлення Р. Молочарні є вже на укінченню. Люлька Молочарні, що міститься у реальностях Земельного Потенціального Банку у Сяюці — напроти залізничного двірця, дуже вигідний — майже готовий до вжитку. Належить його лише помалювати та встановити машини. З фінансової сторінки довідуємося, що кошти ремонту люльки вносять 824 зол. З того на удаі та вписове зложено 133 зол. 50 сот., з безпроцентової позички вилучило 244 зол. 50 сот., разом 378 зол., на остаток затягнула Район. Молочарні обов'язання. Рішено з днем 1. счня 1936. року молочарню урухомити та відкрити наразі сметанкові збірні у Пельні, Яліні та Согорові, де праця орг. технічна вже наладана. Відкри-

ють сметанкові збірні в Мриголоді з 5 селами та у Військмі. Загальні збори рішили висловити подяку Централі «Маслосоюза» у Львові та інсп. Демсюкові за доперішній поміч над технічною організацією, — приготуванням урухомлення молочарні. Управі Районової Молочарні бажаємо як найкращих успіхів при положенні здорових основ цієї, так потрібної, молочарської кооперативи, що також причиниться до піднесення добробуту лемківського села. З достави сметанки повишні скористати ті села, що далеко віддалені від міста та не мають де збути надміру молока. Рівнож причиниться це до всірцевої годівлі сільсько-господарських тварин та шпоровадити чистоту по стайнях і коло самого молока.

Молодь гуртується

В Корол. Вороблику молодіж заложила українське спортивно-руханкове Т-во «Луг». Бажаємо новозаснованому Товариству сили, гарту і витривалості у боротьбі з тяжкими умовами лемківського життя. Позірі!

НА УКРАЇНІ ясна зоря.

- 2. Вд Віслюк ізнама нешта, Фидя Фисюста - щайт Боже!!! На ринці нисто чхасе дитяти, Ва сбеолотю - Дай Боже!!!
- 3. Тота нешта-треба пак зинта - Віслюк Матя - щайт Боже!!! А ні луска - те чхасе дитяти, То - шайт зина - Дай Боже!!!
- 4. Ой світи, світи ясна зоро, Являвася раде - щайт Боже!!! Назарина виле не догана, Ваши пранки - Дай Боже!!!
- 5. Цяк Віслюк вилма зинчало, Лад не здала - щайт Боже!!! А ці шма чхасеї Биле, Млого шит - Дай Боже!!!
- 6. Ми з милою фидя вас витали, щайт маман - щайт Боже!!! Бу нас за тог гарно зинчати, Золоту дитя - Дай Боже!!!

ЗЕМЛЯ СВИДКОМ МИНУЛОГО. — ВІДПОВІДЬ НА КВЕСТІОНАР.

Наше село називається Снінів, давніше Сенів, урядово Синява. Про село Снінів маємо такий переказ:

Дуже давно, вже тому сотки літ, в тому місці, де тепер село, була дуже глибока вода. То гора загорділа ріці Вислокові дорогу і він розлився у велике озеро. Але з бігом часу вода прорвала собі природно запору, вижолобила глибоке корито. Земля залита давніше водою обсохла та стала пригодною до загносодарювання та до засновання оселі. Тому, що вода була дуже глибока і синілася, село дістало назву. Однак правдоподібно якийсь Сень, або Сенів основав наше село і від його теperішня назва.

Давно були такі назви частей села: Лепетівка, Котівка, Кухарівка, Совівка і Гойсаківка. До села належить один присілок, званий Мочарне або «Заграницями» та коло дороги до Боська на розрідцельованому двірському полі кілька хат «На каменах», бо тут дуже каміниста рілля.

В горішній частині села — поля мають такі назви: Перша гірка без назви, друга ялинчана, третя сільська, четверта висса (мабуть лиса) та границяна і Мочарне.

В середній частині села поля мають назви Наперекіцях. (Це загадочна назва, бо на яких сто метрів на захід від села рівнобіжно зі селом тягнеться невелика горбошина, шось наче вал. Натомісць з якийсь перекопів нема жадного сліду — можливо, що це був оборонний вал), дальше: перша гірка, камена, середня гірка, потік, піпечерня, яма й задня гірка.

В дальній частині села називаються: Патралівка, Яблінка, Березя, Поточок, Маківка, Мостиска і Рача. На дуквах в Рачі є глибока студня т. зв. «без дна». Колись в

тім місци був ліс та як його викорчували, то до цієї студні валили всі пні і все те шло в спід. Вода в ній чиста як хрусталь — добра, здорова.

За горою Маківкою при «царській» дорозі — оповідають старі люди — колись стояла коршма, тепер по ній ні сліду. На північ від села є Завій — На ріці Вислок — поодинокі місця називаються: Під баномах, за парком, на ямках. За рікою Вислоком, зараз коло моста є дві хати; там називають: «Ситотик», мабуть з давня від чужих народів. Оповідають люди, що давно, ще за панщини стояла там коршма (панська) та шинкарем був жид. Вікни давно дуже, бо навіть ніхто не памятає, церква стояла в дольшій кінци села. Доказом є це, що один господар викопав там кадило, кусничий свічок та другі церковні речі.

Михайло Прена

ГУТА, БІЛЯ ПОРУБ, ПОВІТ БЕРЕЗІВ.

Село числить 65 хат, з цього 15 польських колоністів. Землі нашій селяни мають мало, переважно малоземельні. До війни надмір робочих рук мешав зі зростом еміграції до Америки, Німеччини. По війні вишло трохи наших людей до Франції, але з приводу останніх потягнень Франції повернули домів. Зараз у селі справа безробіття є вельми некуча. Але тим ніхто не интересується.

Під оглядом організаційним, культурно-освітнім перед війною в нас ніхто нічим не интересувався. Були всі русини, грекокатолики. Доперва війна, побут наших селян на Україні над Дніпром коло Києва, Харкова зробив селом. По повероті селян з війни домів, оснували в нас читальню «Прогресіта» завдяки допомозі американських братів збудували ми Народний Дім з театральною сценою. Далі основано споживчу кооперативу.

А невідомі селяни не розуміють вар-

тості кооперативи — громадського майна. На боргах кооператива має 1000 зл., ніхто з довжників не віддає за побраний товар.

У «Прогресіті» був зразу розмах. Люди сходились, читали газети, але знайшлося двох шкідників, що побрали просвітняські гроші до своєї кишені й до сьогодні не видають. Це так здеморалізувало наших членів, що не хочуть сьогодні платити вкладок, щоб й ці не пішли на марне. Думаємо однак, що Г. Б., б. голова «Прогресіта» і В. Б., скарбник не схочуть, щоб «Прогресіта» їх заскаржила до прокуратури в Рахеві. Тоді не тільки звернуть забрани гроші, але ще спробують Іванової хати. Тому, взиваємо їх порозумітись з Виділом нашої читальні в справі звороту грошей. Інакше відмамо справу до суду, а тоді буде по своєму з ними суд говорити. Читальня — це не приватна інституція — а громадянське майно, яке пропасти не сміє й не пропадає!

Відрадині прояв — це організування в селі цього літа дитячого садка. Садок показав нагаляно користі так, що селяни з похвалою говорять про дитячий садок ти заповідають, що й на майбутню віддадуть своїх дітей. Клопін тільки, що наш дитячий садок не був до смаку злим єсудам та вони хваляться, що більше в нас садка не буде. Думаю, що село організованістю докаже, що садок мусить бути! Це ж ніяка протидержавна робота, якої допущуються деякі люди в тому случаю.

Як читачі бачать, то в нашому селі не все до ладу. Але ми молоді мусимо доложити всіх зусиль, щоб направили ліхо. Передовсім треба нам оживити роботу культурно-освітню в читальні, згуртувати як найбільше членів. А приклад берім від молоді зі Сельська. Там немає вечора, щоб в читальні не було повно людей. Одні читають, другі вчатьс яматорських вистав, інші грають в шахи. Життя гарно там плыве. Думаємо, що як тільки попрочаємо, то селищани радо прийдуть нам з порадотою та допоможуть розбурхати заспанних наших селян.

В справі кооперативи, то також треба освідомити собі, що кооператива це наша власність. Тож мусимо в ній кулувати, а не в жидів. До провдую кооператив й за крмаряя треба вибирати завжди ідейних селян. І теж ввозім тут приклад зі Сельська. Кілько там кооперативна дала вже селянам користі. Підім, спитаймо та в себе заведем такий лад. А першазаве поста-ривасе стягнуті борги, бо без цього неможливо розбудова кооперативи.

Ану, Гутяни, до праці, дружнито! Покажім, що й ми можемо похвалитись успіхами. Тільки всіх шкідників усунемо з наших інституцій, якщо вони працюють на шкоду загалу. Хай прикладом для нас стане сельська «Прогресіта» й кооператива!

Свій.

Критика нашого життя

Докінчення.

За основні правила гігієни.

Гігієна, себто правила, як берегти здоров'я людини, в нас на дуже низькому ступені. Тому й між нами, хоч маємо добрий воздух і чисту воду, чимало хворих. Зашим від хати. Не так, як годиться, будемо собі хату (хижу). На мешкання призначаємо всього одну або дві кімнати, в якій зимою дуеться по кількох людей. А коли ще до того газда любить майструвати, то в зимі насправду не має де подітися в малій хатині. А прецїя в нас ліси, багато дерева і каміння, можна би поволі, за яких 2—3 роки вбудувати порядку хату. Треба радити, бо вже денедь видко такі хати. Мало ще, але видко. Як будувати, то будувати, добру велику хату. На мешкання призначувати, щопам'яйніше три кімнати і кухню особію. Можна би ще добудувати 1—2 кімнати для літників. Літом випливалось би.

Або як ходять наші діти. Як страх збирає! Брудне то, замурзане, обшарпане, якби не мало родичів. Дитину слід тримати чистенько, часто купати, мити і чесати. Між нашими газдинями тримається один дуже невигідний звичай. Хоч ми є за придержуваним старих звичаїв, однак цей треба би вже скасувати. Є це звичай носити на голові довге волосся позвинане в хімлю, або хомевку, як те денедь називають. Волосся позвинане густо, довге, не доходить до голови воздух, від того часто болить голова, не можна часто мити голови, тому на голові робиться бруд, парилі і воші. Ті хомевки чи там хімлі треба нашим бабам скасувати, бо то непрактичне. Кілько то в неділю зійде бабі часу, заки розчеше волосся?

Людина повинна часто купатися, або ху змивати тіло водою, щоб не кидалось по тілі всякі струпи. А чи в нас купаються? Та де там. Як іще мама купала в непляках, потім трошки хляпалася, як був смаркачем, а відтак аж до гробової дошки не бачить води. Так не повинно бути!

Треба теж тримати чистоту коло себе і в хаті. В кожній хаті повинна бути підлога, вже заметена старанно і бодий раз в місяць вимита. Все по праці й перед їдою треба вимити собі руки, щоб при їдженні заховати чистоту. Знову один нездоровий (негігієнічний) звичай. Є ним їдженя всіх домашніх, кілько би їх не було, од спільної миски. Той звичай треба також похевати. Різні є люди, одні хворі, другі здорові. При їді до спільної миски, хворий заражує здорового. Тому при їді кожна особа повинна мати окрему мисочку або горнятико бодий на милозку чи плиншу страву. Бараболо або щось сухе можна б вже від бідї їсти до спільної миски. Таксамо кожна особа в хаті повинна мати свій окремий рушник.

Ще одно. В нас жінки цікавито не вміють нічого варити хочби й було з чого. Вічно та сама страва: бандурки з квасним молоком. А тут можна би різні легкі страви варити тільки треба мати на господарстві багато зрини та оовів. Від одної тої самої страви лише болить в ямті і голова. Денедьшва затронулись наші люди кропкою (етером), зараз Богу дякувати кількох жидів сильно полеклося на цім бандитським інтересі й звадяки цьому вже не видно на Лемківщині тої отруї. Натомість кинулись люди до денатурки (дерев'янки) і далі свідомо, свої дурноті на злість затроуюються тим свистом. Коли вже хтось няк не може витримати без алькоголо, нехай заложить собі сак і пасїку й так з оовів і меду най сам робить собі добре смачне здорове вино. Нехай цим гостить людей, а не якоюсь паскудною люрою. Або знову інший приклад на те, як ми не дбаємо про себе. В зимі нерідко такі курявни й морози, а ми прямо з ліжка в ночі напівного виходимо на сторону. А потім кашлі, дрозці, грипа, кольки і всяка біда сиплється до нашої хати. В зимі особливо жінки і діти повинні тепло загортатися. Або чи не ліпше було б пекти хліб на дріжджах або на хмелі раз на тиждень, як пекти шодля на звичайній квасі й мати все невизначений квасний линуватий плямок?

Ще одно. Знаємо всі п'яту заповідь Божу. А чиж ми не б'їваємо себе самі, коли підчас тяжких робіт захоуємо строгий їдї навіть від набулу? Такою посту гр.-кат. церква не вимагає. Зрежимо ми постимо ціле своє життя, бо мяса не їмо ніколи. А церква дозволяє навіть мясо їсти, коли хто тяжко працює.

Такі є наші критичні, правда поверховно зібрані думки щодо нашого життя. Очевидно не все тут сказано.

В чергових числах будемо окремими статтями висвітлювати наше господарство як воно повинно виглядати, та як поступово господарити, щоб наші рілї, сади, городи та неужитки привносили нам якнайкращі доходи.

Прилюдна заява

Прошу помістити слідуючий допис, яко від свідомого дотеперішого члена читальні Качковського.

Годї вже дальше од струсяюмоу ховати голову в пісок, як у сідї діються такі речі, що і злість бере, і соромом лице палает. Вороблчані жили собі з давен-давня весело, безжурно і спокійно; чи було зле, чи було добре для людей жити, але ніхто до їхнього життя не мішався і не творив такої халеси, яку тепер потворили. Ані в старих легендарних часах Вороблчані за княжих часів, ані за небезвєжних Австрії не робили такі дива, що каламуть людське життя...

Аж тепер у Вороблчані нараз змінилось. І то від недавня. Тепер за відателем нашої парохії настав о. І. Полянський. Зараз по приїзді взявся за хитроці: скликав людей до читальні Качковського та солодкими словами промовляв до парохіян, давав на папіроси, декому також обіцвав парохіальний ґрунт. Сяков зістали словами, але діла показались іншими. Вже на Христове Воскресення казав замкнути під ключ образ і спровадити опікувця на своїх парохіях. Се так розгніваво людей, що перестали ходити до церкви, зважаючи таких противників, бо він одних боронить, хоч і вже робить, а на других хочби і чесних ворогує. В першій мірі хотів усунути дяка, що його попередній парох, пожадючи, що він без руки — спровадив з Львівщини на дяківську посаду. Той оженився тут, має рідню, однак теперішній завідагель старється відобрати бідному чоловікови кусок хліба. Нерозважно також наказав паламареві стягати я-кісь досі нечувані оплати, від похоронних хоругов, від хрещення дітей, надзвичайний вичнальний податок (крім заплати), побільшив над половину оплати від світла похоронного і т. п. В церкві почалися торги і негодування, наче даймо в Єрусалимській святині. Паламар бачив згіршення людей, старався перекопати о. Полянського про негодіщність таких заряджєж. За це паламар Денес Костельний, що служив церкви 20 літ, пережив не одного священника і думав при церковній службі померти, тепер же притягує. На старість виходить йому піги з торбам... Ось який примір гаревенький дає людям «руский» священник!

Чиж не краще дати спокій своїй безмірній злости і не дїлти людей на тавори, бо різні вже буди і минулося їм то й такі мнуться, але гірка правда остане і лиха агадка. Нас дїлти не треба, бо ми всі однакові, то Ви отче повинні знати, як Христос сказав, що «єсть один пастир і одне стадо!» Не бавтеся політикою, або ще краще каже посповня: якщо не піриг, то не пірожиєся!

Теоодзій Костельний.

Вашу будучність
найкраще й
найпевніше
забезпечить

„КАРПАТІЯ“

Товариство взаїмних
обезпечень на життя
у Львові, РИНОК ч. 38.
(власна каменяця)
тєп. 258-43.

Сяніцька хроніка

Яб «русскі» в Сяніччині себе зарпубують та других у пропасть ведуть?

Добре жилося «русским» перед війною. Добрі то були для них часи! Мали у своїмозаряді велике народне добро. Мали кам'яниці, домн, будівельні площі. А крім того ще і особняк палан з Матішки-Расей! Жили, уживали всіх благ! За те втримували народ у темі тьменній та у привязанню до білого царя. Завдання своє сповняли ревню та щиро, бо на цілій Лемківщині царяла темнота та анальфабетизм. Та, щоб ще більше предмети собі лемків та утвердити їх у руськості — пробували Колдра та Чайковскій зашепити православие.

Одначе настала світоза війна — та все перемінялося. Не стало пособій! Русскі зачали проїдати та пропивати домн, площі, задовжувати кам'яниці. Пропустили склеп, молочарню, а каса понатягала бідних людей на значні суми. Не став тоді дійної корови, когру міг дойти, хто хотів і кілько хотів! А добра була, бо багато молока давала! Колик уже не було з чого дельце тягнути, а корова перестала молоко давати — пустилися на села «людей дурити». Та завелися.

Багато лемків, будучи підчас війни на ріжних фронтах та в ріжних краях, голуюво в Америці, прозрили та пізнали, куди їх вели русскі проводирі з Сянока. Вони зрозуміли, що те може бути москалів за Сяном, коли їх немає до Сяму, пізнали, які їх батьки та чії вони діти, переконалися, що вже годі довше оставати в темноті, якщо не мають марно провадяти та стати погномо других — Осували кооперативн, читальні «Просвіти», Кружки «Рідної Школиці», почали мазово читати рідні часосипи, книжки, давати театральні вистави. Подачили це «русскі», що нема ім уже місця по селах, бо люлям відкрислися очі, а вони, їхні доведені проводирі остали зайвини, остали пастирями без стада. І давий цаново здобувати бодай колішні їхні твердині як: Костарівці, Чертеж, Юрівці, Вільхівці, Сянічок, Межибріді й інші. Найбільше завзялися на Костарівці. Підлукали в селі ще кількох твердолобих та тяжко думаючих недобітків, русских, жадних користей і зачали їх посилати до поліції, то до старостава... І посилалися доноси, наклепи, брехні на невинних людей, тяганна та арешти, а вершком всього було роззавання Кружка «Рідної Школиці», неправне загарбання добре просперуючої кооперативн «Надія», яка має навіть свій мурований дім. — Тепер у селі «русский кооператив», до якої мало хто ходить та мало хто купує, рівнож і читальня Качковського пустою світвіт — бо ніхто не приходить, а в селі відбуваються забави та танці тнх, що винймають собі, гроші відуть до кишені управн. — Люди від-

Святогорівська дачища в Юрівцях — Сяніччина.

сунулися від Кайнів, та навіть т менше свідомі прозрили, та пізналися на гідкій роботі своїх проводирів.

Розлотило це русских, що одиноку надію мають на істинно руського священника, якого хочуть собі спровадити аж з равського повіту. Тому ваяднє тепер до церкви. І пішли знову доноси, наклепи, делегатиі так на богудухавинного священника, як і на його дружину та на церковний хор. Спро-

„Христос Голдається“

*Хри тияньске повороблєсна —
пересиле овсім своїм Читачам,
Прихильникам та Своім Рід-
ним Братам на Лемківщині та
за Сяном*

Редакция

„Н.А.Ш.С.Т.С. Л.Б.М.К.А.“

вадили старенького свяца о. В. аж з Равщини та крадькома перевезали до Риманова до апост. Адм., щоб його рїмїстия у Костарівцях для рятівання загубаючої Росії! — В село мовби грім відарив. Заметушилось все, що жило. Пичили кричати: Нам егомосця забирати! Пригадали собі всі послідню зиму, обставину подібну до цієї, коли то делегация вірних парохіян їздла до апост. Адміністрація з 180 підписами на прохання, щоб о. Масюх не забирив ім доброго пастиря а особи о. Салука. Таж — говорила делегация — церква тепер повна людей, всі горнуть до неї, остали крадежн, немає деморалізації. Тай правда перемога! А

СВЯТОЧНА СПІВАНКА.

Зимної гори, за високої
Славень ес, Божи, на високости —
Там ім виходит трьох братів рішних.

Еден братенько — світле соненько,
Другий братенько — ясен місячок.
Славень ес, Божи, на високости.

Славень ес...

Третій братенько — дрібний доджічок.

Перший братенько
похвали ми ся:

А як я зйїду
в нїгїлю рано —
То я освічу гори —
долини і верховини.

Другий братенько

похвали ми ся:

А як я вйїду в ночі
— пївночі

Я заморожу шиткі річеньки
і потіченьки.

Третій братенько
похвали ми ся:

Як я перейду три рази
— У мїю

Я зазелїню шиткі
лученьки і потіченьки
Жита - пшаниці
і всі пшаниці.

тут знову метушня! Це чотирьох затуманєних та підложєних громїлів наперекір цілому селові та для своїх особистих користей хоче спровадити у село паракха о. В. та усунути о. Салука. — Знову збіглися люди, зїбрали вже 300 підписів, заявляючися за дотеперішнім своїм парохом, которого дуже полюбили, вислали паїповажніших господарів до апост. Адміністрація до Риманова, щоб все вясинити та збити наклепи русских.

Якеж було їх здивування, коли апост. Адміністрація ім заявив, що о. В. мусить прийти до Костаровень, бо цього він собі бажає. Представляли делегати, що о. В. прийде проти волі всіх парохіян, та що вони будуть дуже покривджені, коли 4 русских може переважити їх 300, то всі вони готові відвернутися від церкви, а навіть може прийти до якого невідомішого кроку. Просили й благали ап. Адміністрація, одначе надармо. Бо цей гордо та різко заявив ім у відповідь на їхні вирохання, що це його нічого не обходить, що собі парохіян думають і як поступять, бо проти якогось там бешкету має спосіб.

І кажут тепер Костарівчані: «То не е наш, бо йому не в голові добро Церкви та народу, а лише почеси та парадн. Розуміємо, чому ніхто з православних не вертає на католицьке лона, а ще й сектарство поширюється. Прециїт то видно, куди такий веде своїх вірних, як дав пїгомців до Кракова на науку». Нарід уже прозрів та вмїє віділлти половину від здорового зерна.

Діти без „Дзвіночка“ це — сирітки!

Ціло річна передплата 2 зл. піврічна 1'20 зл.

Адреса: „ДЗВІНОЧОК“, Львів, Руська 18.

Брати за Океаном переводіть збірки на „Дзвіночок“ для лемківської дитини та посилайте гроші на нашу адресу.

ЛИСТУВАННЯ.

Впр. о. М. Г.: щиро дякуємо за святоточні побажання. Посвідку вислали. Христос Рождається.

Вп. Іван Петрик в Пасайку: листа і цілорічну передплату одержали; бажаємо Вам кріпкого здоров'я і Вашій Рідні многи літа проживати, з братнім привітом. Не забувайте прислати нам нових передплатників в Америці з новим — може кращим — Роком. Помагай Богу!

Вп. Йосафат Пач.: краще пізно, як ніколи — нам дивно було, чому так довго мовчали. Сподіємося, що тепер будете часто писати до нас і подавати нам вістки з там. Сторін, як також будете поширювати наш часопис. «Наш Лемко» повинен знаходитись у кожній лемківській хаті. Бажаємо Вам веселих Свят.

Вп. Г. Стухляк з Берестя: чому Ви не рекламували, що часопис не доходить? Це жах, щоб такі чуда діялись з часописами. Привіт.

Вп. Волод. Пристаєв: інших колядників не маємо, тому не вислали. Христос Рождається.

Вп. Степан Палиша, Канада: листа одержали. Подаємо рахунок: 4. 2. 1935. р. вислали Ви один долар = 5.25 зл. з цього зачислено 3.50 на передплату для Вашої дружини в Одрехові та 1.50 зл. за один «Зол. Колос» і 0.30 зл. за лем. читанку. Тепер 3 зл. на передплату, 1.50 за календар «З. К.» і 0.75 зл. на Дзвіночки Вашим діткам. Портрет посилайте, дайде. Христос Рождається. По повороті не забувайте про нас. Щасливого повороту Вам, бажаємо.

Всім нашим дописувачам бажаємо щасливих і радісних Свят Родження Христового.

Адміністрація.

Поміститеся куцьово.

КОТРА ЛІПША.

Моя жінка обережна. Все що купую, хоча банчик!

— А моя купує все, що банчик.

ПОРАДНОСТЬ.

— Брр — як тут зночи. Велього шіть, степені тепла.

— Відчупи вікна, на дворі до сонця є 4 степені тепла; разом буде десять.

В СУДІ.

Судді: Ви кажете, що він дротар, але при

ШНИК ОГЛОШЕНЬ: За текстом, серед висл. оголошень: Плаз стор. 300 зол; шв стор. — 150 зол; чверть стор. — 75 зол; одна осма стор. — 40 зол. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. за 1-ну шпальту — 80 сот., Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот. Дрібні оголошення за слово 10 сот.

Коли закінчиться варшавський процес

Свідки вже переслухали. Дня 18 грудня м. р. процес перервали і продовжували аж до польських свят. У цьому часі промовляли прокуратор й оборонці. Присуд западе в січні.

Заощаджені гроші

вкладайте на книжочку

„НАРОДНІЙ ТОРГОВЛІ“

Львів, Ринок 36.

ЖАДАЙТЕ ВСЮДИ ТІЛЬКИ ПРАВДИВИХ УКРАЇНСЬКИХ ШЕВСЬКИХ КІЛКІВ!

тільки із цим знаком

одиної української фабрики

ДЕНДРА

у Львові

Добре уважайте, бо жидівський картель підшивається під наше опаккування!

З цим числом шлемо чеки і просимо відновити передплату на слідуючий рік. Деяких наших довжників визнаємо, щоб вирівняли свої валеглости.

Передплату просимо точно відновлювати і посилати на адресу: „Наш Лемко“ Львів, Руська 18.

Адміністрація

ревізія не найшла у вас ані кусника друку. Як це пояснити.

— Пане судді! Дуже просто, бо як маємо телеграф без друку, то чому не може бути дротар без друку?

ЗЛОДИ І ЖИД.

Напав злодій жидка:

— Давай гроші!

Жид: А на який процент?

ЗМЕРЗЛІ БАРАБОЛІ І БУРЯКИ.

Не можна давати домашнім тваринам, бо вони є шкідливі. Але, щоб не змарнувалися, даємо їх до студеної води, де вони за 4—6 годин відійдуть. Як лишимо воду в снігах, або на дворі то вода може замерзнути, тоді треба скорупу розбити.

Бараболі, що відійшли в зимній воді, можуть також споживати люди.

ДОМАШНЄ ЛКУВАННЯ ЗЕЛАМИ.

Відвар липового квіту і чорної бзнии з додатком лісових малин помагас у перестуді.

Чай з чабрику, 1½—2 дека та літру води помагас на діточу недугу — коклюш.

Чай з підбілу, 1 дека на ½ літру води лікує катар.

Цитринний сік з чаюм квіту чорної бзнии (нів дека на дві шклянки води) помагас на гостець.

Відвар листя чорної бзнии на молоці — легко прочищує.

Чай з румянку і меліси — по рівній часті — помагас при болях в животі.

Висинку в дітей — або висинку — лікує чай із синіх братків (деко на літру води), солодкий медом.

Тож, кожний, що користав знаших порад лігом, має тепер запаси лічнихих вел — бо добре все знати і мати — та це краще не вживати.

„Е-КО“

електричні батерії

виробу одиної української фабрики, власність „КІР-а“ Львів, Сагіги 53.

Кооператива „СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“

Львів, Церковна 2.

виробляє найкращої якости

цикорію „Лува“

підмірку кави „Прайм“

солодову каву „Лува“

Всі купуємо тільки вироби рідно о промислу.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

— 150 зол; чверть стор. — 75 зол;

— 40 зол. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. за 1-ну шпальту — 80 сот., Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот. Дрібні оголошення за слово 10 сот.